

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΝΗΣΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ (Μέρος 6')

*Άρχιμ. π. Ανγουστίνου Γ. Μύρου, Δρ. Θεολ.
ιεροκήρυκος Ι. Μητροπ. Σερβίων & Κοζάνης*

Ἡ αὐθεντικὴ Ἀποστολικὴ Διδαχὴ

Ἡ γνησιότητα ἢ μὴ τῶν ποικίλων «πνευματικῶν ἐμπειριῶν», πού συχνά στὸν καιρὸ μας προβάλλονται ἀπὸ διαφόρους ἀνθρώπους ὡς ἀκαταμάχητες ἀποδείξεις τῆς ἀληθινῆς τους πίστεως, ἀπαιτεῖ τὴν ἀξιολόγησή τους μὲ σταθερά καὶ ἐγγυημένα κριτήρια. Ἐνα ἀπὸ τὰ κριτήρια αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ αὐθεντικὴ Ἀποστολικὴ Διδαχὴ, δηλαδή, ἡ «ἅπαξ παραδοθεῖσα τοῖς ἁγίοις πίστις»¹.

Οἱ γνήσιες ἐμπειρίες τῶν ἁγίων ἔχουν πάντα σχέση μὲ τὴν Ἀποστολικὴ Διδαχὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐμπειρία τῆς μεταστροφῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, γιὰ παράδειγμα, συνδέεται ἄμεσα μὲ αὐτήν. Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἐδόξαζαν τότε τὸν Θεὸ σχετικά μὲ τὸ Παῦλο, τονίζοντας ὅχι τὸ γεγονός ὅτι ἀξιώθηκε νὰ ἔχη τὴν ἀνυπερέβλητη ἐμπειρία στό δρόμο τῆς Δαμασκοῦ, ἀλλ' ὅτι «ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἢν ποτε ἐπόρθει»². Τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ παρατηρήσουμε καὶ στίς ἐμπειρίες πού σχετίζονται μὲ τὴν μεταστροφή τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πού συνδέονται ἄμεσα μὲ τίς ἀποκαλύψεις τῆς Πίστεως ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ Χριστό³. Οἱ ἐμπειρίες πίστεως τοῦ Αἰθίοπος εὐνούχου συνδέονται μὲ τὴν αὐθεντικὴ ἐρμηνεία τῶν Γραφῶν, πού ζητεῖ, ἀκούει καὶ ἀποδέχεται ἀπὸ τὸν κανονικὸ ἀπόστολο Φίλιππο⁴, καὶ ὅχι ἀπλῶς μὲ τὴν δική του προσωπικὴ μελέτη τῶν ἁγίων Γραφῶν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἐκατόνταρχο Κορνήλιο, ὁ ὁποῖος ἀκούει πρόθυμα τὴν αὐθεντικὴ Διδαχὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Πέτρο⁵.

Εἶναι δὲ ιδιαίτερα χαρακτηριστικὸς ὁ λόγος τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ὅταν συμβουλεύει τοὺς πιστοὺς πῶς νὰ ἀντιμετωπίζουν τοὺς ψευδοδιδασκάλους: «Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνεται αὐτὸν εἰς οἰκίαν καὶ χαιρεῖν αὐτῷ μὴ λέγετε»⁶.

Στά παραδείγματα τῶν Ἁγίων Γραφῶν φαίνεται, ἐπίσης, καθαρά ὅτι οἱ νόθες ἐμπειρίες κρίνονται ἀπὸ τὸν συσχετισμὸ τους μὲ τὴν ἀλλοίωση τῆς αὐθεντικῆς Διδαχῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει στὸν Μαυῶσῃ ὅτι «ὁ προφήτης ὃς ἂν ἀσεβήσῃ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ρῆμα, ὃ οὐ προσέταξα λαλῆσαι, καὶ ὃς ἐάν λαλήσῃ ἐν ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθάνεται ὁ προφήτης ἐκεῖνος»⁷. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀποδοκιμάζει καὶ ἀπορρίπτει τὴν προφητικὴ ἐμπειρία, ὅταν αὐτὴ ὑπηρετεῖ τὴν ἀλλοιωμένη Διδαχὴ.

Στὸ αὐτὸ συμπέρασμα μᾶς ὀδηγοῦν καὶ οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, «ἐγερεθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς»⁸.

Μέ τὸ ἴδιο ἐπίσης πνεῦμα ἀκούγεται καὶ ἡ προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου: «ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθησαν εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ»⁹. Τὰ «πνεύματα», πού ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστής, εἶναι χα-

1. Ἰούδα 3
2. Γαλ. 1,23-24
3. Ἰω. 4, 1-42
4. Πράξ. 8, 26-40
5. Πράξ. 10

6. 2η Ἰωάνν. 10
7. Δευτ. 18, 20
8. Ματθ. 24, 24
9. 1η Ἰωάνν. 4, 1-3

ρισματοῦχοι μέ ἐμπειρίες καί χαρισματικές ἐκδηλώσεις, ὅπως προφητεῖες, θεραπεῖες, κυβερνήσεις κ.ά.¹⁰ Ὅμως ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης τίς «ἐμπειρίες» αὐτές, ὄχι μόνο δέν τίς θεωρεῖ κριτήριο γιά τήν ἀλήθεια, ἀλλά καί παραγγέλει κατηγορηματικά νά ἐλέγχονται γιά τήν προέλευσή τους μέ βάση τήν αὐθεντικά παραδεδομένη Διδαχή τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι ἡ ὁμολογία ὅτι πραγματικά σαρκώθηκε ὁ Θεός Λόγος.

Γιά παράδειγμα μποροῦμε νά ἀναφεροῦμε στίς λεγόμενες «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν.

Οἱ «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν καί ἡ αὐθεντική Ἀποστολική Διδαχή

Οἱ «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν ὄχι μόνο δέν προϋποθέτουν τήν αὐθεντική Ἀποστολική Διδαχή, ἀλλά συνδέονται μέ αὐθαίρετες καί καταδικασμένες ἀπό τήν ἱστορική Ἐκκλησία θέσεις, ἐρμηνεῖες καί διδαχές¹¹. Καί πρῶτα πρῶτα οἱ Ἅγιες Γραφές, πού ἀποτελοῦν τήν ἀρχή καί τό θεμέλιο ὀλοκλήρου τοῦ οἰκοδομήματος τῶν Πεντηκοστιανῶν, εἶναι στήν πραγματικότητα ξένη παρουσία γι' αὐτούς. Παραθέτω ἐδῶ τή μαρτυρία τοῦ Τερτυλλιανοῦ, πού γράφει γιά τούς αἰρετικούς τῆς ἐποχῆς του: «Αὐτοί δέν μποροῦν νά εἶναι χριστιανοί, ἐπειδή ὅ,τι ἔχουν δέν προέρχεται ἀπό τόν Χριστό (μέσω τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς), ἀλλά ἀπό τήν ἐπιδίωξη τῆς δικῆς τους ἐπιλογῆς... Ἐπειδή ἀκριβῶς δέν εἶναι χριστιανοί γι' αὐτό δέν ἔχουν κανένα δικαίωμα στή χριστιανική γραμματεία»¹².

Ἐπίσης, ὁ τρόπος ἐρμηνείας τῶν Γραφῶν ἀπό τούς Πεντηκοστιανούς, ἐκτός ἀπό τήν παραποίηση τῶν κειμένων¹³, ἔχει τά γνωρίσματα τῆς ἐπι-

λεκτικότητας, τῆς ἀπολυτοποίησης καί τῆς σχετικοποίησης. Πιό συγκεκριμένα, ἀπό τό σύνολο τῆς Ἀποστολικῆς Διδαχῆς ἐπιλέγουν κάποια σημεῖα, πού κατά τήν ὑποκειμενική τους ἀποψη εἶναι ἐξαιρετικά σημαντικά, καί τά ἀπολυτοποιοῦν. Συγχρόνως ὅμως σχετικοποιοῦν ἤ καί ἀποσιωποῦν ἕνα πλῆθος ἀπό ἄλλα σημεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διδαχῆς ἐξ ἴσου ἤ καί περισσότερο σημαντικά, ὅπως εἶναι τά πρόσωπα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας, ἡ προφορική καί λατρευτική Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἀποστολική Διαδοχή, ἡ παρθενία, τό χάρισμα τῆς διακρίσεως τῶν πνευμάτων καί ἄλλα. Θά μποροῦσα ὅλη αὐτή τήν ἐπίμονη τακτική τους νά τήν ὀνομάσω «τό παιγνίδι τῶν παραθυριῶν», δανειζόμενος τήν εἰκόνα ἀπό τήν λειτουργία τοῦ προγράμματος τῶν «Γουϊντους» στούς ἠλεκτρονικούς ὑπολογιστές.

Αὐτή ἡ τακτική τοῦ ὑποκειμενισμοῦ εἶναι ἀποκαλυπτική καί τῆς πλανημένης πίστεώς τους γι' αὐτό τό ἴδιο τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος: «Ἀκόμη καί οἱ αἰρετικοί φαίνεται ὅτι ἔχουν τόν Χριστό. Κανένας ἀπ' αὐτούς δέν ἀρνεῖται τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅμως καθένας πού δέν ὁμολογεῖ ὅλα ὅσα ἀνήκουν στό Χριστό, στήν πραγματικότητα ἀρνεῖται τόν Χριστό»¹⁴.

Ἐνα ἄλλο στοιχεῖο, πού χαρακτηρίζει τήν ἐρμηνευτική νοοτροπία τῶν Πεντηκοστιανῶν εἶναι ἡ παντελής ἔλλειψη διακρίσεως. Ἐξετάζω ἐδῶ μόνο¹⁵ τό γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς, τό ὁποῖο χρησιμοποιοῦν κατά κόρον, γιά νά θεμελιώσουν τήν ἐγκυρότητα τῶν «ἐμπειριῶν» τῆς γλωσσολαλῆς καί τῆς προφητείας.

Μία προσεκτική μελέτη τῆς σχετικῆς περικοπῆς ἀπό τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καί τῶν ὄσων πιστεύουν οἱ Πεντηκοστιανοί μᾶς ὀδηγοῦν σέ μία σειρά ἀπό εὐλογα ἐρωτήματα. Οἱ Πεντη-

10. Βλ. Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, Εἰς τήν Α' τοῦ ἁγ. Ἰωάννου Ἐπιστολήν, 4, 1· PG 126, 45, «πᾶν πνεῦμα, ἧτοι προφητείας Ἀξίωμα, ἡ ἀποστολή».

11. Βλ. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σελ. 210, ὅπου σημειώνεται γενικά γιά τούς Προτεστάντες, «Ἐνστικτώδη αἰσθήματα καί ὑποκειμενικές ἐρμηνεῖες τῆς Γραφῆς ἄρχισαν νά ἀντικαθιστοῦν τή ἀποστολική Ἱερά Παράδοση ὡς καθοδηγητική ἀρχή γιά τήν κατανόηση τῆς Βίβλου. Οἱ λέξεις "Ἐγώ πιστεύω" ἄρχισαν νά ἀντικαθιστοῦν τήν ἀρχαία διακήρυξη τῆς πίστεως "ὅ,τι ἡ ἐκκλησία πάντοτε ἔχει διδάξει"».

12. Tertullianus, De prescriptione haereticorum, 21

13. Βλ. Θεοδώρου Ζιώγα, Χιλιασταί-Πεντηκοστιανοί, Ἀθήναι 1996

14. Ambrosius, Expositio Evangelii secundum Lucam (Βλ. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σ. 326).

15. Μεταξύ τῶν ἄλλων μπορεῖ νά τεθῆ στούς Πεντηκοστιανούς καί τό ἀκόλουθο ἐρώτημα: Γιατί ἐπιλέγουν νά θεωροῦν ὡς κριτήριο τῆς γνησιότητός τους ὀρισμένα μόνον ἀπό τά ἀποστολικά χαρίσματα καί κυρίως τή γλωσσολαλία καί τήν προφητεία, ἐνώ οὔτε κάνουν λόγο γιά ἄλλα, ὅπως τό χάρισμα νά μὴν πεθαίνουν πίνοντας κάποιο δηλητήριο κατά τή διαβεβαίωση τοῦ Κυρίου, «κἂν θανάσιμό τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοῦς δλάψει» (Μάρκ. 16, 18);

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΚΙΝΕΙΤΑΙ...

*Υπό του μοναχού Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη,
πτ. Θεολογίας, πτ. Φιλοσοφίας,
έντεταλμένου Ἰ. Μ. Κασσανδρείας ἐπί θεμάτων αἱρέσεων*

Ὁ Γαλιλαῖος μετὰ τὴν καταδίκη του ἀπὸ τὴν παπικὴ Ἱερά Ἐξέταση ἢ ὅποια ἀπεφάσισε ὅτι ἡ γῆ δὲν κινεῖται, εἶπε τὸ περίφημο «Καὶ ὁμως κινεῖται».

Στὶς 26 Ἀπριλίου 2002 τὸ Β΄ Τριμελὲς Πλημειοδικεῖο Θεσσαλονίκης δικάζοντας κατ' ἔφεση ἀπεφάσισε ὅτι τὸ γνωστὸ βουδιστικὸ μοναστήρι στὸ Χολομώντα τῆς Χαλκιδικῆς εἶναι παραθεριστικὲς κατοικίες, υἱοθετώντας ἔτσι τὸν ισχυρισμὸ τῆς κατηγορουμένης Χαρᾶς Καλομοί-

ρη-Σεαγῆ, τὴν ὅποια καὶ ἀθώωσε ἀπὸ τὴν κατηγορία τῆς παράνομης λειτουργίας βουδιστικοῦ εὐκτηρίου οἴκου.

Εἶχαν προηγηθεῖ ἄλλες τρεῖς δίκες καὶ ἰσάριθμες καταδίκες τῆς κ. Καλομοίρη γιὰ τὸ ἴδιο ἀδίκημα καὶ δύο ἀναιρέσεις στὸν Ἄρειο Πάγο.

Ἡ πρώτη ἀναίρεση πού ἄσκησε ἡ κατηγορουμένη στὸν Ἄρειο Πάγο μετὰ τὴν καταδίκη της στὸ Ἐφετεῖο τὸ 1997, ἔγινε δεκτὴ μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι δὲν εἶχαν καταγραφεῖ στὰ πρακτικὰ

κοστιανοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ ἴδιοι λαμβάνουν τὸ βάπτισμα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς¹⁶. Γιατί ὁμως οἱ 3000, πού πίστεψαν τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς καὶ βαπτίστηκαν, δὲν ἔλαβαν τὸ ἄγιο Πνεῦμα ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἀπόστολοι (δηλαδή μὲ βία ἢ πνοή καὶ μὲ πύρινες γλῶσσες); Γιατί δὲν ἀναφέρεται ὅτι ὅλοι αὐτοὶ δέχθηκαν τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλιᾶς καὶ τῆς προφητείας; Γιατί οἱ Πεντηκοστιανοί, πού κατὰ τὴ γνώμη τους δέχονται τὴν ἔκχυση τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὅπως οἱ Ἀπόστολοι, δὲν βλέπουν καὶ τίς πύρινες γλῶσσες νὰ κατεβαίνουν στὰ κεφάλια τους;

Ἐξ ἄλλου τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλιᾶς στοὺς ἀποστολικούς χρόνους οὔτε ἀπαραίτητο γνώρισμα ὄλων τῶν χριστιανῶν ἦταν, οὔτε κεντρικὴ θέση κατεῖχε στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀξιοπρόσεκτες οἱ παρατηρήσεις τοῦ ἀπο-

στόλου Παύλου στὰ κεφάλαια 12-14 τῆς Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς.

Οἱ Πεντηκοστιανοὶ ἔχουν ὀδηγηθεῖ στὸ ἴδιο ἀτόπημα, γιὰ τὸ ὅποιο κατακρίνονται οἱ Κορινθιοὶ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο, γιὰ τὸ ὅτι, δηλαδή, θεωροῦν τὴ γλωσσολαλιά ὡς κεντρικότερο σημεῖο τῆς χριστιανικῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἄγνοοῦντες ἐντελῶς τὸ καθολικὸ πνεῦμα τῶν Ἁγίων Γραφῶν, μὲ τὴν αὐθαίρετη καὶ ὑποκειμενικὴ τους ἐρμηνεία, μετατρέπουν τὸ ἕκτακτο¹⁷ χάρισμα τῆς γλωσσολαλιᾶς σὲ τακτικὸ, τὸ ἀπολυτοποιοῦν καὶ ἀποκόπτονται ἔτσι ἀπὸ τὴν αὐθεντικὴ Ἀποστολικὴ Διδαχὴ. Ὅπως ὁμως μᾶς βεβαιώνει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, «πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεόν οὐκ ἔχει»¹⁸. Καὶ ὅταν κάποιος δὲν ἔχει Θεό, οἴγουρα δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη οὔτε καὶ γνήσιες ἐμπειρίες τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

16. Βλ. Σχετικὴ ὁμιλία τοῦ κ. Λ. Φέγγου, κασ. 10-6-1980, ὅπως παρατίθεται στὸ βιβλίο τοῦ π. Ἄντ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐγγειρίδιον Αἱρέσεων..., σ. 217: «Ἐρχεται ὁ ἄλλος καὶ σοῦ λέει θὰ βαπτισθῆς μὲ Πνεῦμα ἅγιον· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μιλήσῃς ξένες γλῶσσες... Τί λέει ὁ Θεός; ... Ἄν εἶναι νὰ λάβω Πνεῦμα Ἅγιο κατὰ τὸν τρόπο τὸν δικό σου νὰ μὴν τὸ λάβω ποτέ... Ἐγὼ θέλω Πνεῦμα Ἅγιο ὅπως οἱ Ἀπόστολοι... Ἐγὼ θέλω αὐτό, θέλω τὸ γνήσιο, δὲν θέλω ἀπομιμήσεις».

17. Τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλιᾶς ἦταν ἀπαραίτητο στὸ ξεκίνημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ γιὰ συγκεκριμένο σκοπὸ, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἅγ. Χρυσόστομος: «Οὐδέ τοῖς ἀπίστοις τι χρησίμιον ἢ γλῶττα· ἐν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ τὸ ἔργον, τὸ ἐκπλήξαι μόνον καὶ θορυβῆσαι» (Εἰς Α΄ Κορινθίους 30, 1· PG 61, 307, 59), ἐνῶ ἀργότερα, ὅπως σχολιάζει ὁ Ζιγαβηνός, «τῆς πίστεως διαδοθείσης τὰ χαρίσματα παυθήσονται» (...).

18 2η Ἰωάνν. 9